

Bestyrelsen bag Øster Åby Friskole – skriftlig beretning 2018

Det er et helt særligt år vi på denne generalforsamling runder – lige om lidt – helt præcis den 12. maj for 140 år siden åbnedes friskolen på Øster Åby Mark, i Skårup sogn ved Svendborg – der var mødt temmelig mange folk op – ligesom i dag – der blev talt gode og opmuntrende ord – og udtalt de bedste ønsker for skolens fremtid.

Runde fødselsdage skal fejres og vi har med eleverne jubilæumsdage i maj, generalforsamlingen i dag bærer også præg af jubilæet og igen den 20 april fejrer vi fødselsdagen med en Jubilæums-forældrefest.

13. maj – 1878 er første skoledag – 5 børn er mødt op – 2 mødre var til stede – snart var der 7 børn – stille og roligt voksede skolen – 3 år efter åbningen var der 20 børn og i 1886 var der på skolen 25 børn – fra da af begyndte Hans Lund (skolens første lærer) at føre forsømmelsesprotokol. Det vi ved om skolens start er fra breve og papirer. Bestyrelsen begyndte først at føre forhandlingsprotokol i foråret 1901.

Det hele startede på Ellelund – en gård ca. 2,5 km herfra – i **1891** flyttes skolen fra gården, og egen skolebygning, her hvor vi er i dag blev bygget - den kostede 3000,- kr. og omfattede privatbolig, en skolestue og gymnastikhus. I Hans Lunds tid vokser den til 80 elever – så er der nogle år omkring krigen, hvor elevtallet ligger på 50-60 elever.

I løbet af 60 år bygger kommunerne store centralskoler og undervisningspligten udvides – det giver også spekulationer for en lille friskole som vores – skulle man fortsat have fra 1. – 7. klasse, og så lade børnene tage de sidste år på centralskolen eller på en efterskole. Eller skulle man oprette 8. og 9. klasse med de udgifter det medførte til faglokaler, og værst af alt skulle man tilbyde Folkeskolens Afgangsprøve. For en udenforstående kan det lyde hysterisk, men forestillingen om, at et menneske skulle måles og vejes og sammenlignes er i modstrid med den grundlæggende forståelse af et menneske som et unikt væsen. Yderligere kunne man frygte, at afgangsprøven blev opfattet som skolens mål og dermed skulle blive en målestok som de daglige aktiviteter og det daglige samvær blev set i lyset af. Således har man altså altid haft overvejelser om, hvad Øster Åby Friskole skulle tilbyde og stå for.

I 1970 kommer børnehaveklassen til og efterfølgende beslutning om 8. og 9. klasse, og således kom der med tiden flere bygninger til – skelsættende blev i 2003, hvor Friskolehallen kom til, i 2008 startede/byggede vi en børnehave og i 2013/2014 en gennemgribende ombygning af de lokaler vi ser her i dag.

Vi er i dag en stor skole med 210 elever – men stadig med et fokus på en klassekvotient, som passer til vores skole, med mulighed for et par ekstra, hvor vi skønner, at klassen kan rumme det.

Børnehaven har også jubilæum – for 10 år siden blev den bygget og udspringer jo netop af den frihed vi som skole har – den daværende forældregruppe tog initiativet, som udsprang af et stærkt ønske blandt forældrene om starte børnehave, så de herfra kunne fortsætte i friskolen. Der har hele vejen igennem været stor efterspørgsel – en børnehave med afsæt i samme værdier og tilgange til udvikling, læring og samvær.

En forrygende opstart, med mange tilkendegivelser om en børnehave af de særlige. Også stort tillykke til børnehaven.

I de 140 år har skolen kun haft 6 ledere og i mange år en yderst stabil og stærk lærergruppe. De seneste år har vi haft et generationsskifte, da flere efter 30, 32, 37, 41 år vælger at gå på pension. Det vidner om de mange, der har været en del af et stærkt skoleliv.

Vi har således sagt farvel til gamle stærke i personalegruppen – men har været så heldige, at nye stærke er kommet til. Der er god stemning og ambitioner – der er samarbejde og vilje til at løfte hinanden og stedet.

Dette skoleår har vi sagt **farvel til:**

Annette, Pia, Lotte, Torben, Winnie, Hanne **og har budt velkommen til**
Bo, Pernille, Rasmus, Maria, Katrine

En fri skole

140 år med en fri skole i Øster Åby. Vi er ikke ejet af staten eller kommunen eller en anden offentlig myndighed – men vi er en fri skole på grundlag af en særlig lovgivning – som vi får økonomisk støtte fra. Vi tilhører "familien" af Frie skoler – Friheden hos de frie skoler er både frihed **fra noget** og **frihed til** noget. Det er **frihed fra** at være underlagt statens og dermed flertallets opfattelse af skole og undervisning og **frihed til** at gennemføre en skole og opdragelse på egne betingelser. En ideologisk frihed, en pædagogisk frihed, ansættelsesfrihed (skolen afgør hvem der har de rette kvalifikationer), elevfrihed – vi bestemmer selv, elevoptaget på skolen. En frihed vi skal værne om – en ret til at være et alternativ til folkeskolen – gøre tingene på vores egen måde. Vi er hele tiden bevidste om at udvide vores aktiviteter og sprede vores livs, menneske- og verdenssyn – med rødder i den folkelige oplysning i 1800 tallet og med ambitioner om at få endnu flere ind i vores fællesskab.

Det vores forfædre kæmpede for på en mark her syd for skolen, er stort set det samme vi kæmper for i dag.

Fra jubilæumsskriftet da Øster Åby Friskole fyldte 100 år blev følgende skrevet:

"Den skole vi i dag giver til vore børn som noget væsentligt for deres udvikling til varme og positive mennesker, er på mange måder præget af traditioner, vi er glade for og stolte af. Hjemmet er stadig skolens grundpiller, og undervisningen er og skal fortsat være holdningsdannende, så børnene kan få noget med sig ud i livet, de vil værne om og holde af. Denne opfattelse har tidens store krav ikke kunnet kvæle. Nu som før er det af grundlæggende betydning for vores lærere at skabe et personligt forhold til børnene."

Fra jubilæumsskriftet da Øster Åby Friskole fyldte 125 år blev følgende skrevet:

"Skolen er fortsat i udvikling og bevægelse som den altid har været lige fra første skoledag på Øster Åby Mark. En skole, der er dybt forankret med faste traditioner og "vores måde at gøre tingene på" og som derfra altid er parat til at tage nye udfordringer op, og dermed tilpasse sig tiden."

Dannelsesperspektivet - uddannelse

Nu er vi så på vej mod de 140 år og stadig en skole som arbejder ud fra ovenstående – en skole i tiden – en skoleform i bevægelse – en stærk tradition med øje for dannelse, uddannelse, relationskompetence, nysgerrighed og intensitet, holdningsskabende og meningsskabende, vores børn skal inspireres, idegenerere, iværksætte, være kreative og innovative. Vores børn skal ikke bare i skole for at sige det rigtige. De skal blive til nogen, før de kan blive til noget.

Skolen handler om meget mere end faglighed, og at være uddannelsesparat efter skoleårene hos os på Øster Åby.

Vi ønsker at være med til at danne en generation, der kan involvere sig, og komme stærkt igennem børne- og ungdomslivet.

Mærke at de mestrer og sættes i spil i det fagudbud vi har af faglige, praktiske, musiske og kreative fag.

At lære vore børn og unge, at det er naturligt at komme i tvivl – at tænke sig om – at øve sig – at kunne fejle. Det er vores fejl vi lærer af – det hører med til at øve sig.

Afsættet er vores friskoles værdigrundlag: Et trygt lærings og socialt miljø for vores børn. En skole, hvor vi vil udvikle vores børn til at være nysgerrige og stille spørgsmål. En lille skole, der skaber tryghed, og hvor børnene har tillid til de voksne/lærerne på skolen. Sådan er vi!

Regeringens opbakning:

Vi har pt en regering, der bakker op og har øget koblingsprocenten, så vi igen har fået lidt flere kroner til de frie skoler. Det er et opmærksomhedsfelt vi hele tiden skal have politisk fokus på.

Vi står mål med folkeskolen, og vi lytter til de politiske vinde...men vi tager også friheden til at vælge, det vi mener er vores skole.

Siden sidste generalforsamling:

Vi indledte bestyrelsesåret med at præcisere det væsentlige og helt særlige arbejde vi har gang i bestyrelsen bag vores friskole. Vi afstemte forventninger og mindede hinanden om, hvad det betyder at sidde i en bestyrelse. Mange nye er kommet til i bestyrelsen og det gav anledning til at sætte fokus på – hvad er en fri skole?

Vi havde derfor et oplæg fra Carsten Oxenvad, med et rids over de 140 år i ord, sang og billeder, og det, der skete op til..... Det inspirerede os til at dele oplevelsen med jer.

Det har fået vores værdier til at træde endnu tydeligere frem i vores arbejde i bestyrelsen i dag.

Hvad er i gang og hvad er på vej.

Vi er stadig på vej frem mod vision 2020 – i år har vi haft særligt fokus på et udvalgt tema om relations- og adfærdsledelse. Hele bestyrelsen og alle medarbejdere har sammen været på et pædagogisk døgn med oplæg, cases, drøftelser, sang, samtaler, hvordan gør du, hvordan gør vi sammen. Kommende fokus er klasseledelse. Et indbringende døgn på rigtig mange parametre, hvor vi mærkede en virkelig god,

harmonisk, dynamisk gruppe af ansatte, der glade henter ny inspiration og deler gode erfaringer

Økonomisk vil vi kort nævne, at vi netop har haft vores årlige møde med revisoren som også altid er en god temperaturmåling på, hvordan det går. Vi måtte godt levere bedre økonomiske nøgletal – men vi har fjernet os flot fra presset på likviditeten efter byggerierne for år tilbage, og med opsvinget, der også lader til at være kommet til vores udkant, som vi stadig beskrives, så tegner det ligefrem godt de kommende år, hvis vi fortsat bærer os fornuftigt og økonomisk ansvarligt ad. Konsolideringen er på plads.

Vi er snart klar til nye ryk igen.

Nogle af årets mange stjernestunder:

Sangen – tidligere elever fortæller os, hvad tager de med sig – der peger de på fællessangen – at det har gjort noget særligt ved dem at synge og at lige netop den sang er helt særlig for deres fortælling på Øster Åby Friskole. Sangen er en del af fællesskabet – vi oplever glæden i barnet, når de får udleveret friskolesangbogen, og stoltheden i 4. klasse over at skulle hjælpe med at bladde, op til 9. klasses eleven, der stille og roligt brummer med. Det er den daglige rytme, der er af betydning – at være en del af en helhed – vi forældre, der blot er her ind mellem får kun en lille fornemmelse af den store betydning – den danske sangskat har. Hvad kan sangen – den kan noget med ordene, med teksterne – de siger noget godt, og så skabes der også noget godt.

Sangen kan åbne mange personlige tanker og minder, der knytter sig til traditioner og relationer. Sange kan røre ved det helt nære og skabe glæde og stærke tilhørsforhold, men kan også trykke på det svære og sætte ord på det, der ikke altid kan siges. Det er den kraft, der opstår i mødet med fællessagen og man kan ikke synge fællessang alene.

Morgensangen og Fader Vor fastholder vi – det er trygheden – rammen om opstarten på vores skoledag – ro, rytme og regelmæssighed – vi har diskuteret morgensangens betydning – vi holder ved.

Forældresamarbejdet:

Arbejdsdage og høvdingeordningen – som forældre hos os tager vi del i skolelivet og bidrager.

Støttekredsen oplever god opbakning til høvdingeordningen - dejligt med forældre som bakker op om vores frivillige arbejde. Det er en nødvendighed for at drive cafeen. Vi mangler frivillige forældre som har lyst til at give en hånd med eller som bidrager med en ny energi. Alle er velkomne.

En særlig tak for støttekredsens økonomiske bidrag, som gør nye ting mulige.

Fællesskabet – rummeligheden – en skole af denne størrelse kan noget særligt - vi ser hinanden – nærværet – det store fællesskab, fællesskabet på de forsk trin. Forældrefællesskabet, klassefællesskabet, at skulle vælge fællesskabet – i frikvarteret – på legepladsen – at tage sig af hinanden – vi er hinandens rollemodeller – vi spejler os i hinanden. Det er det forpligtende fællesskab, hvor vi er fælles om at forpligte hinanden på noget godt.

– sådan begyndte vores skoles eventyr og således forpligter vi os til at fortsætte det eventyr som begyndte for 140 år siden på en mark i Ellede.

Vi kan gentage de ord, der blev sagt den første skoledag:” Der var mødt temmelig mange folk op og der blev talt gode og opmuntrende ord – og udtalt de bedste ønsker for skolens fremtid”.

Tillykke med de 140 år!

På vegne af bestyrelsen
Anne Tingager
formand